

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/33/2025
Identifikačné číslo spisu:	1114228038
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1114228038.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v spore žalobcu RECOVER GROUP k.s., Lučenská 398/53, Veľký Krtíš, IČO: 52 076 831, správca konkurznej podstaty úpadcu SPORITEĽNÉ DRUŽSTVO STRED BB „v konkurze“, Nám. Slobody 5, Banská Bystrica, IČO: 36 052 001, zastúpeného PEERS advokátska kancelária, s. r. o., Plynárenská 7/B, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti žalovanému AIG Europe S.A., 35D avenue John F. Kennedy, 1855 Luxemburg, Luxembursko, zapísaná v obchodnom registri Luxemburska pod reg. č.: B218806, zastúpenému RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o., Výsoká 2/B, Bratislava, IČO: 36 863 360, o zaplatenie 643 474 eur s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31Cb/83/2014, aktuálne na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-31Cb/83/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/97/2023-682 zo dňa 19. júna 2025, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/83/2014-609 zo dňa 19.5.2023 rozhodol v prvom výroku tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca (pôvodne ako žalobca 4/) sa žalobou doručenou súdu dňa 19.1.2011 a vylúčenou na samostatné konanie uznesením súdu zo dňa 10.9.2014, č.k. 31Cb/18/2011-305, domáhal voči žalovanému (pôvodne Chartis Europe S.A. a po pripustení zmeny na strane žalovaného uznesením súdu zo dňa 22.10.2013 č. k. 31Cb/18/2011-297 proti AIG Europe S.A.) plnenia z poisťnej zmluvy vo výške 643 474 eur s príslušenstvom.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že spoločnosť CI HOLDING, akciová spoločnosť, ako poistník a žalovaný ako poistiteľ uzatvorili dňa 12.11.2008 poistnú zmluvu č. 7717031808 (ďalej len poistná zmluva) na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú členmi orgánov spoločnosti, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli osobitné zmluvné dojednania, príloha č. 1 - zoznam dcérskych spoločností, príloha č. 2 - zoznam spoločností s podstatným vplyvom poistníka a všeobecné poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú členmi predstavenstva, dozornej rady a konateľmi. Poistná zmluva bola uzatvorená na poistenie zodpovednosti za škodu a na jej základe sa žalovaný ako poistiteľ zaviazal poskytovať poistenému/poisteným poistnú ochranu v súlade s podmienkami poistnej zmluvy a poistník sa zaviazal zaplatiť poistiteľovi dohodnuté poistné. Poistenými boli všetci minulí, súčasní a budúci členovia predstavenstva, dozornej rady, prokuristi a konatelia poistníka, jeho dcérskych spoločností uvedených v zozname č. 1 a spoločností s kvalifikovanou väčšinou poistníka vymenovaných v zozname 2. Strany zmluvy dohodli dobu trvania poistenia od 1.11.2008 do 31.10.2009, oba dni vrátane. Limit poistného plnenia predstavoval 250 000 000 Sk. Súd uviedol, že podľa ods. 1 osobitných zmluvných dojednaní poistnej zmluvy, odchylne od čl. 1 úvodné ustanovenia všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú členmi predstavenstva, dozornej rady a konateľmi, sa dojednáva, že poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu náhradu škody, ktorá vznikne tretej osobe, vrátane spoločnosti (poistníka), tiež dcérskych spoločností alebo spoločností s podstatným vplyvom poistníka (ďalej len „poškodený“), a za predpokladu, že nastane poistná udalosť, ktorú zapríčiniť minulý, súčasný alebo budúci člen predstavenstva, dozornej rady, konateľ alebo prokurista spoločnosti alebo vedúci zamestnanec (ďalej len „poistený“), pričom táto osoba nemusí byť výslovne menovaná v poistnej zmluve. Poistné krytie sa automaticky vzťahuje na všetkých nových členov predstavenstva, dozornej rady, konateľov alebo prokuristov spoločnosti zvolených alebo menovaných po dátume uzatvorenia poistnej zmluvy. Súd prvej inštancie tiež poukázal na článok 2, 3, 4 ods. 1, 2 a 12 všeobecných poistných podmienok poistnej zmluvy.

4. Ďalej uviedol, že Spotrebiteľské družstvo stred BB si listom zo dňa 28.10.2010 adresovaným žalovanému uplatnilo nárok na náhradu škody z poistenia zodpovednosti za škodu vo výške 643 474 eur. Listom zo dňa 27.10.2010 adresovaným žalovanému oznámil Ing. M., CSc. vznik priamej finančnej škody presahujúcej 27 000 000 eur na klientskom majetku družstiev, vznik nároku na poistné plnenie vo výške 8 298 479 eur a žiadal poisťovňu o okamžitú výplatu poistného plnenia vo výške 8 298 479 eur z poistnej zmluvy.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že poistná zmluva bola uzatvorená medzi spoločnosťou CI HOLDING, akciová spoločnosť, ako poistníkom a žalovaným ako poisťovateľom a žalobca si svoj nárok uplatnil ako poškodený, odvodzujúc jeho právny základ z ustanovenia bodu 1 osobitných zmluvných dojednaní poistnej zmluvy, ktorý si vyložil tak, že žalovaný ako poisťovateľ sa nad rámec § 823 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „OZ“) zaviazal poskytnúť poistné plnenie priamo poškodenému. Ako poškodený si tak voči žalovanému ako poistiteľovi zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom funkcie člena predstavenstva, dozornej rady alebo konateľa, uplatnil nárok na poistné plnenie tvrdiac, že porušením zákonných povinností [§ 43 ods. 5, § 46 ods. 3, § 73b ods. 1 a § 71h zákona č. 566/2001 Z. z. cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o cenných papieroch“)] a zmluvne prevzatých povinností (povinnosti zhodnocovať v dohodnutej miere portfólio a toto odovzdať žalobcovi) obchodníkom s cennými papiermi vznikla škoda. Žalobca konštruoval zodpovednosť štatutárneho orgánu obchodníka s cennými papiermi tak, že členovia predstavenstva riadne nevykonávali činnosť štatutárneho orgánu, čím spôsobili, že došlo zo strany obchodníka k uvedeným porušeniam, a preto zodpovedajú za vzniknutú škodu spoločne a nerozdielne. Žalobca sa s poukazom na odsek 1 osobitných zmluvných dojednaní považuje za poisteného podľa poistnej zmluvy a tvrdí svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní.

6. Žalovaný v konaní namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, tiež absenciu včasného uplatnenia nároku na náhradu škody v súvislosti s poistnou udalosťou u poisteného obchodníka s

cennými papiermi, a zároveň namietal aj výšku žalobcom uplatneného nároku. Súd prvej inštancie uviedol, že aj keď je pre celú oblasť zákonnej právnej úpravy poistenia štandardná výplata poistného plnenia tomu, kto je nositeľom hmotnoprávneho nároku na poistné plnenie, výnimkou z tejto zásady je poistenie zodpovednosti za spôsobenú škodu, z ktorej zákonnej úpravy vyplýva hmotnoprávny nárok škodcu a nie poškodeného na poistné plnenie a zákonná úprava určuje osobu poškodeného len ako platobné miesto pre výplatu poistného plnenia. Plnenie poisťovne poškodenému má účinky splnenia záväzku poisťovne vo vzťahu k nároku na poistné plnenie, ktoré má poistený voči poisťovni. Určenie platobného miesta sa však nemôže zamieňať s aktívnou hmotnoprávnou legitimáciou poškodeného na poistné plnenie. Poškodený teda nemá podľa právnej úpravy obsiahnutej v § 822 a § 823 OZ voči poisťovni priamy nárok na poistné plnenie. Výnimka z tohto pravidla musí byť ustanovená zákonom (tu napr. s poukazom na § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla).

7. Súd prvej inštancie uviedol, že zmluvnými stranami poistnej zmluvy boli CI Holding ako poistník, teda subjekt, ktorý poistnú zmluvu uzatvoril a zaviazal sa uhrádzať dohodnuté poistné, a žalovaný ako poisťovateľ. Účastníkom poistnej zmluvy nebol žalobca. Súd prvej inštancie konštatoval, že odlišnú interpretáciu ustanovení poistnej zmluvy predložil žalobca, ktorý nebol zmluvnou stranou poistnej zmluvy, a ktorý vôľu prejavenu stranami poistnej zmluvy pri jej uzatvorení nepoznal, resp. poznať nemusel. Pre úplnosť uviedol, že účastníci právneho vzťahu z poistenia zodpovednosti za škodu sú zásadne poistiteľ a poistený (event. poistník) a priame právo poškodeného vo vzťahu k poisťovateľovi môže byť založené len právnym predpisom. Z povahy ustanovenia § 823 Občianskeho zákonníka vyplýva, že náhradu platí poistiteľ poškodenému a poškodený právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak, z čoho vyplýva, že sa od neho nie je možné odchýliť, teda má kogentný charakter. Aj pre prípad, ak by sa zmluvné strany poistnej zmluvy dohodli na priamom nároku poškodeného, takéto dojednanie by nepoživalo právnu ochranu z dôvodu kogentnej povahy § 823 OZ. Aktívna legitimácia je ponechaná škodcovi, ktorý však musí v petite určiť ako platobné miesto osobu poškodeného.

8. V súvislosti s námietkou žalovaného o neuplatnení nároku žalobcu ako poškodeného voči poistenému, ktorá je podmienkou vzniku povinnosti žalovaného ako poisťovateľa plniť v zmysle poistnej zmluvy a jej príloh (čl. 2 všeobecných poistných podmienok poistnej zmluvy), súd uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom uplatnenia si nároku na náhradu škody voči poistenému. Žalobca tvrdí, že za škodu, ktorá mu vznikla, zodpovedajú členovia predstavenstva obchodníka s cennými papiermi (ďalej len „obchodník s CP“) spolu so spoločnosťou, pričom v konaní nepredložil žiaden dôkaz a ani nenavrhol dokazovanie v smere preukázania uplatnenia svojho nároku ako poškodeného voči poistenému, teda voči niektorému členovi predstavenstva spoločnosti obchodníka s CP.

9. Žalobca v konaní nekonkretizoval podmienky vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej členmi predstavenstva a obmedzil sa vo vzťahu k členom predstavenstva obchodníka s CP len na všeobecné konštatovanie o absencii riadneho vykonávania ich činnosti, čím boli podľa neho zo strany obchodníka s CP porušené ustanovenia § 43 ods. 5, § 46 ods. 3, § 73b ods. 1 a § 71h zákona o cenných papieroch. O ktoré konkrétne činnosti členov predstavenstva obchodníka s CP malo ísť a v čom malo spočívať vykonávanie týchto činností v rozpore s povinnosťou vykonávať ich riadne, žalobca neuviedol. Pokiaľ žalobca odvodzoval zodpovednosť členov predstavenstva obchodníka s CP z neuskutočnenia činností podľa zmluvy o riadení portfólia a prospektu, nešpecifikoval činnosti, na ktoré sa obchodník s CP zaviazal podľa zmluvy, a ktorých neuskutočnenie spôsobilo vznik škody. Pokiaľ ide o nepravdivé informovanie žalobcu o vyúčtovaní, ktorým žalobca odôvodňoval vznik škody, súd uviedol, že nie je zrejmé, ktoré informácie, a z akého dôvodu považoval za nepravdivé a aká príčinná súvislosť existuje medzi informovaním a vznikom škody žalobcu. Ako iniciátor súdneho sporu by mal žalobca vedieť, z akého dôvodu si uplatňuje určitý nárok voči protistrane a tieto dôvody náležite prezentovať už v samotnej žalobe a neposkytovať súdu len všeobecne formulované odôvodnenia bez vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam a tvrdeniam potrebným pre posúdenie uplatneného nároku. Vo vzťahu k podmienkam vzniku nároku žalobcu na náhradu škody zo zodpovednosti členov predstavenstva obchodníka s CP ako poistenými, neunesol podľa súdu prvej inštancie žalobca svoju

povinnosť tvrdenia, a teda ani dôkazné bremeno.

10. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ sa žalobca domáhal priamej aplikácie smerníc Európskej únie, a to Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6.6.2002 o dohodách o finančných zábezpekách (ďalej len „smernica 2002/47/ES“) a Smernice 97/9/ES z 3.3.1997 o systémoch náhrad pre investorov (ďalej len „smernica 97/9/ES“), robil tak nedôvodne. Z uvádzaných smerníc nevyplýva žiadne žalobcovo oprávnenie podať žalobu priamo voči poisťovateľovi. Žalobca opomína podstatný fakt, že priama aplikácia (priamy účinok) smernice je možný iba v konaniach proti členskému štátu, resp. proti akémukoľvek subjektu, ktorý koná v jeho mene. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2025 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

11. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) o odvolaní žalobcu rozhodol rozsudkom zo dňa 19.6.2025, č. k. 4Cob/97/2023-682, tak, že v prvom výroku potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a druhým výrokom žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

12. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku s tým, že súd prvej inštancie na základe dostatočne zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery. Uviedol, že žalobca namietal, že súd nesprávnym spôsobom právne kvalifikoval poistenie poskytnuté žalovaným prostredníctvom poistnej zmluvy, keď mal toto kvalifikovať ako povinné zákonné poistenie, pri ktorom má poškodený, teda v tomto prípade žalobca, priamy nárok na poistné plnenie voči žalovanému. Tiež poukazoval na znenie zákona o cenných papieroch, smernicu 2002/47/ES a smernicu 97/9/ES, dovolávajúc sa eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva súdom a priamej aplikácie smerníc komunitárneho práva, s čím sa odvolací súd nestotožnil. Súd prvej inštancie jasne, podrobne a presvedčivo vysvetlil, na základe akých právnych úvah dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto konaní. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie (bod 19), že žalovaný podľa uzatvorenej poistnej zmluvy poistil zodpovednosť členov predstavenstva, dozornej rady, prokuristov a konateľov a títo boli v zmysle poistnej zmluvy poistenými subjektami, ktorým (a nie žalobcovi ako poškodenému) v prípade poistnej udalosti definovanej v poistnej zmluve vznikol nárok na poistné plnenie, preto bol konštatovaný záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Odvolací súd v tomto smere odkázal aj na bod 15 až 22 rozsudku súdu prvej inštancie, kde sa tento zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

13. V ďalšom poukázal na to, že § 823 Občianskeho zákonníka vychádza z dvoch navzájom sa dopĺňajúcich zásad, a to, že náhradu škody (poistné plnenie) platí poisťovateľ poškodenému a poškodený nemá právo na plnenie proti poisťiteľovi. Záväzok poisťovateľa nahradiť poškodenému škodu nie je záväzkom voči nemu, ale voči poistenému a poškodený až na výnimky (§ 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení) nemá právo požadovať poistné plnenie (náhradu škody) od poisťovateľa, trvá však jeho právo požadovať plnenie od škodcu a ten má povinnosť náhradu poskytnúť, a táto povinnosť trvá až do doby, kedy bola poškodenému nahradená poisťovateľom. Záväzok poisťovateľa nahradiť škodu poškodenému je v podstate záväzkom v prospech tretieho. Pri absencii všeobecného priameho nároku poškodeného na plnenie proti poisťiteľovi sa poškodený môže domáhať vyššieho odškodnenia na súde len žalobou proti poistenému škodcovi. Vychádzajúc z charakteru hmotnoprávneho vzťahu nemôže žaloba smerovať proti poisťiteľovi, aj keď bude zainteresovaný na výsledku sporu.

14. Ďalej uviedol, že ak sa žalobca domáhal priamej aplikácie smerníc 2002/47/ES a 97/9/ES, súd prvej inštancie správne konštatoval nemožnosť ich priamej aplikácie. Odvolací súd v tomto smere prisvedčil žalovanému, ktorý vo vyjadrení k odvolaniu poukazoval na účelovú interpretáciu ustanovení poistnej zmluvy, Občianskeho zákonníka ako aj dotknutých smerníc zo strany žalobcu. Žalovaný taktiež dôvodne poukazoval na skutočnosť, že náš právny poriadok transponoval smernice 2002/47/ES a 97/9/ES v súlade s ich účelom, z ktorého dôvodu argumentácia odvolateľa neobstojí.

15. Na záver odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v bode 24 poukázal na skutočnosť, že hoci si

žalobca uplatnil ako poškodený nárok na poistné plnenie z poistenia zodpovednosti za škodu členov predstavenstva spoločnosti obchodníka s CP, v konaní nekonkretizoval podmienky vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej členmi predstavenstva. Odvolateľ v tomto smere nedôvodne tvrdil absenciu podrobného odôvodnenia rozsudku v tejto časti, keď aj uvedený bod prvoinštančného rozhodnutia je odôvodnený súdom náležite, jasne a presvedčivo. Súd prvej inštancie poukázal na nedostatky procesného útoku žalobcu, ktorý v konaní nešpecifikoval činnosti členov predstavenstva, ktorými títo mali spôsobiť škodu, nevymedzil, akým konaním členov predstavenstva malo prísť k porušeniu zmluvných alebo zákonných povinností (predpoklad vzniku nároku na náhradu škody), nekonkretizoval povinnosti (zmluvné alebo zákonné) členov predstavenstva, ktorých porušením škoda vznikla, neposkytol súdu skutkové tvrdenia, z ktorých by mohol tento dovodiť, akým mechanizmom došlo na strane žalobcu k vzniku škody a posúdiť tak aj príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti škodcom a vznikom škody. Hoci žalobca v odvolaní s uvedeným záverom súdu nesúhlasil, opätovne uvádzal len všeobecné tvrdenia bez vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam, preto odvolací súd považoval túto odvoláciu argumentáciu žalobcu za nedôvodnú. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, vyvodzujúc jeho prípustnosť z § 420 písm. f) CSP a zároveň aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ navrhol najvyššiemu súdu, aby zrušil obe rozhodnutia súdov nižších inšancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň, aby rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi prizná nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

17. Vádu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP videl dovolateľ najmä v absencii odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý odvolací súd neodôvodnil zákonným a ústavne akceptovateľným spôsobom a prehliadol zásadné vecné tvrdenia a argumentáciu dovolateľa. Rozhodnutie odvolacieho súdu dovolateľ považoval za nepreskúmateľné a arbitrárne, čím mu bol odopretý efektívny prístup k súdu a možnosť riadne uplatniť jeho práva.

18. Dovolateľ k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že odvolacie rozhodnutie záviselo aj od posúdenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi podľa dovolateľa neboli doposiaľ vyriešené:

I. či zákon o cenných papieroch a jeho účel (ochrana investorov, povinnosť riadenia rizík) zakladá priame právo poškodeného voči poisťovateľovi a či sa má poistenie obchodníka s cennými papiermi vykladať ako garančný mechanizmus obdobný základnému imaniu;

II. či možno v prípade, že vnútroštátne právo (vrátane § 822 a § 823 OZ) neustanovuje priamy nárok poškodeného na poistné plnenie, aplikovať Smernicu 2002/47/ES a Smernicu 97/9/ES tak, aby bol poškodenému priznaný priamy nárok voči poisťovateľovi, a to buď priamo alebo prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu jeho práv;

III. či nárok na plnenie z poistenia zmluvy v zmysle § 823 OZ vylučuje možnosť poškodeného uplatniť voči poisťovateľovi nárok na náhradu škody z dôvodu nevyplatenia poistného plnenia v súlade s poistnou zmluvou.

19. K nesprávnemu právnemu posúdeniu poukázal na tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 22 jeho odôvodnenia, ktoré mal podľa neho odvolací súd bez logického uvažovania prevziať (bod 19 odôvodnenia) a nedostatočne sa zaoberať podstatou argumentácie dovolateľa. Podľa dovolateľa už v samotnej žalobe a v ďalších písomných vyjadreniach jednoznačným spôsobom popísal a dôkazmi doložil, ktoré konkrétne skutočnosti zakladajú právnu zodpovednosť poistených členov predstavenstva, preto vyhodnotenie dôkaznej situácie zo strany odvolacieho súdu považuje za nesprávne. Vzhľadom na uvedené mal za to, že odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

20. Ďalej argumentoval, že mu nie je zrejmé akými úvahami sa riadili sudy nižšej inštancie, keď dospeli k záveru, že vo veci nebol preukázaný vznik škody ani určenie subjektu nesúceho zodpovednosť za jej spôsobenie. Takýto záver je podľa dovolateľa v rozpore so skutkovými tvrdeniami dovolateľa, že

členovia predstavenstva obchodníka s CP sú zodpovední za nevrátenie investovaných finančných prostriedkov, a to z dôvodu, že v čase výkonu ich funkcie v štatutárnom orgáne boli tieto prostriedky obchodníkom s CP používané v rozpore s uzavretou zmluvou s dovolateľom, ako aj v rozpore s právnymi predpismi.

21. Dovolateľ ďalej argumentoval k priamej aplikácii smernice 2002/47/ES a smernice 97/9/ES, pričom poukazoval na bod 25 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a bod 15 a 18 odôvodnenia odvolacieho súdu. Odvolací súd mal nekriticky prevziať v celom rozsahu argumentáciu súdu prvej inštancie a obmedziť sa len na formálne konštatovanie správnosti záverov súdu prvej inštancie. Tento postup považuje dovolateľ za nepostačujúci, keďže odvolací súd neuviedol žiadne vlastné právne úvahy, ktoré by odôvodňovali jeho rozhodnutie.

22. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, postupoval formalistickým spôsobom, keď uprednostnil výklad vedúci k neaplikovaniu priameho účinku smernice 2002/47/ES a smernice 97/9/ES. Podľa dovolateľa odvolací súd tak neprihliadol na to, že podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ako aj vnútroštátnych najvyšších súdnych autorít, sú všeobecné súdy povinné zabezpečiť účinnú ochranu práv jednotlivcov minimálne prostredníctvom nepriameho účinku smerníc, a to cestou eurokonformného výkladu vnútroštátnych právnych noriem.

23. V ďalšej časti dovolateľ argumentoval k aktívnej legitimácii a k neaplikovateľnosti § 823 Občianskeho zákonníka, poukázal na body 18 a 22 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd mal v bodoch 15 a 16 uviesť totožné tvrdenia, preto podľa dovolateľa malo zo strany súdov nižších inštancií dôjsť k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

24. Záverom uviedol, že zo všeobecných poistných podmienok jednoznačne vyplýva, že ak sa kdekoľvek v rámci všeobecných poistných podmienok alebo v poistnej zmluve odkazuje na spoločnosť, týmto pojmom sa rozumie spoločnosť poistníka, ako aj jeho dcérske spoločnosti a spoločnosti s podstatným vplyvom poistníka. Dovolateľ tvrdil, že zo samotného znenia zmluvnej úpravy vyplýva, že dovolateľ, ako dcérska spoločnosť poistníka, je oprávnený subjekt s priamym právom na poskytnutie poistného plnenia z poistnej zmluvy. Priamy nárok poškodeného v uvedenom prípade zakladá zákon o cenných papieroch, ktorý identifikuje poistenie zodpovednosti za škodu obchodníka s cennými papiermi ako finančný nástroj na riadenie rizika. V uvedenom prípade ide o ekvivalent uplatnenia nároku na odškodnenie priamo z majetku spoločnosti. Priamy nárok na uplatnenie si nárokov z poistenia priamo voči poisťovateľovi je založený na priamej aplikácii smernice 2002/47/ES a smernice 97/9/ES. Preto má dovolateľ za to, že je aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie poistného plnenia voči žalobcovi (pozn. odvolacieho súdu - správne „voči žalovanému“).

25. Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že zruší obe rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, a zároveň že dovolateľovi prizná náhradu trov konania a právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

26. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, pričom dovolanie žalobcu považoval za nedôvodné a navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu odmietol alebo zamietol a priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátskou kanceláriou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku

28. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je

dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP odvodzoval z toho, že odvolací súd podľa dovolateľa svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom, neuviedol vlastné právne úvahy a bez kritického preskúmania len prevzal argumentáciu súdu prvej inštancie. Odvolaciemu súdu konkrétne vytýkal, že sa náležite nevysporiadal a nereagoval na jeho argumentáciu týkajúcu sa existencie škody, zodpovednosti členov predstavenstva (resp. poistených osôb) obchodníka s cennými papiermi, ako aj potreby eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva a priamej aplikácie smerníc Európskej únie. Odvolateľ vytýkal nedostatočné, nepreskúmateľné a arbitrárne odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia, ktoré má predstavovať nesprávny procesný postup v takej miere, že porušuje jeho právo na spravodlivý proces. Dovolací súd však konštatuje, že obsah napadnutého rozhodnutia uvedeným tvrdeniam nezodpovedá.

30. Odvolací súd v bodoch 12 až 15 svojho rozhodnutia identifikoval predmet sporu, reprodukoval skutkový a právny základ žalobcom uplatneného nároku, zhrnul rozhodujúce závery súdu prvej inštancie a následne sa vyjadril aj k podstatným odvolacím námietkam žalobcu. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd považoval za rozhodujúcu otázku existenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, pričom výslovne vysvetlil, prečo sa nestotožnil s jeho názorom o existencii priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi. Odvolací súd zároveň uviedol, že tvrdenie žalobcu, podľa ktorého má byť predmetné poistenie kvalifikované ako povinné zákonné poistenie zakladajúce priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi, nemá oporu v právnych predpisoch, a výslovne sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

31. Rovnako nemožno prisvedčiť tvrdeniu dovolateľa, že odvolací súd opomenul jeho argumentáciu založenú na práve Európskej únie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 18) vyplýva, že sa touto argumentáciou zaoberal, keď výslovne uviedol, že žalobca v odvolaní poukazoval na zákon o cenných papieroch, smernicu 2002/47/ES a smernicu 97/9/ES a dovoľával sa eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva a priamej aplikácie smerníc. Odvolací súd následne konštatoval, že sa s touto argumentáciou nestotožňuje a že z nej nemožno vyvodiť žalobcom tvrdený priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi. Skutočnosť, že odvolací súd neakceptoval právny názor žalobcu, nemožno zamieňať s absenciou vysporiadania sa s jeho argumentáciou.

32. Rovnako nie je dôvodná ani výhrada smerujúca proti údajnému nevysporiadaniu sa s otázkou vzniku škody a zodpovednosti poistených osôb. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia výslovne poukázal na záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca nekonkretizoval činnosti členov predstavenstva, ktorými mala byť škoda spôsobená, nevymedzil porušené povinnosti, ani skutkové okolnosti umožňujúce posúdiť príčinnú súvislosť medzi tvrdeným porušením povinností a vznikom škody. Zároveň uviedol, že žalobca ani v odvolacom konaní nepredložil konkrétnu argumentáciu spôsobilú tieto nedostatky odstrániť a zotrval iba pri všeobecných tvrdeniach bez vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam. Odvolací súd sa teda touto otázkou zaoberal a zaujal k nej výslovné stanovisko.

33. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu, že sa v značnej miere stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, prehliada, že odvolací súd výslovne postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP, ktorý mu takýto postup umožňuje. Zo samotnej skutočnosti, že odvolací súd prevzal časť argumentácie súdu prvej inštancie a doplnil ju vlastnými dôvodmi, nemožno vyvodzovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia ani zásah do procesných práv strany sporu. Odvolací súd naopak zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a ktoré odvolacie námietky nepovažuje za dôvodné.

34. Dovolací súd konštatuje, že preskúmaním dotknutých rozhodnutí a v nich obsiahnutých záverov súdov nižšej inštancie, chápaných v ich organickej jednotke ako celok (I. ÚS 259/2018), dospel k záveru, že konajúce súdy sa z hľadiska práva na spravodlivý proces zrozumiteľným a akceptovateľným

spôsobom vysporiadali s predmetom sporu a aplikujúc procesnoprávne i hmotnoprávne ustanovenia relevantnej právnej úpravy, vyjadrili sa k podstatným argumentom strán sporu, pričom svoje závery primeraným spôsobom zdôvodnili. Z odôvodnení súdov oboch nižších inštancií dostatočne vyplýva, že dôvodom zamietnutia žaloby bol nedostatok aktívnej vecnej legitímácie a zároveň aj neunesenie dôkazného bremena na strane žalobcu, ohľadom uplatnenia si nároku na náhradu škody voči poistenému, keďže žalobca nepreukázal uplatnenie svojho nároku ako poškodeného voči poistenému (voči niektorému členovi predstavenstva spoločnosti obchodníka s CP). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa vysporadúva s relevantnými odvolacími námietkami, zodpovedá požiadavkám kladeným na kvalitu odôvodnenia súdnych rozhodnutí a zodpovedá aj § 387 ods. 2, 3 CSP. Nemožno preto hovoriť o absencii vysporiadania sa s podstatnými námietkami ani o takom nedostatku odôvodnenia, ktorý by dosahoval intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto nezistil, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu javilo znaky arbitrárnosti, keďže súdy oboch nižších inštancií dodržali zákonný rámec pre odôvodnenie svojho rozhodnutia, ako vyplýva predovšetkým z ust. § 220 ods. 2 CSP pre rozsudok súdu prvej inštancie a z ust. § 393 ods. 2 CSP pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

35. Podľa dovolacieho súdu podstata dovolacej argumentácie nesmeruje proti procesnému postupu odvolacieho súdu, ale proti správnosti jeho právnych záverov, predovšetkým proti záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a proti odmietnutiu jeho výkladu poistnej zmluvy a práva Európskej únie. Nesúhlas strany s právnym posúdením veci však sám osebe nepredstavuje procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

36. Pokiaľ teda žalobca označil napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, a to preto, že súdy sa nestotožnili s jeho argumentami a tvrdeniami, tak ide len o prejav nespokojnosti žalobcu s výsledkom sporu, a nie o prípustné a dôvodné výhrady voči procesnému postupu súdov v prvoinštančnom a odvolacom konaní. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

37. Za daného stavu dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP nepreukázal, a z tohto dôvodu dovolanie v tejto časti odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

38. Dovolateľ v podanom dovolaní uplatnil zároveň aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

39. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

40. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom.

41. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej

praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

42. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ odôvodnil tvrdením, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neboli vyriešené, a to najmä otázky možnosti priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi pri poistení zodpovednosti obchodníka s cennými papiermi a otázky eurokonformného výkladu § 823 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k smerniciam 2002/47/ES a 97/9/ES.

43. Dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je viazaná výlučne na právne otázky, od vyriešenia ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo. Dovolateľ je preto povinný nielen označiť právnu otázku, ale zároveň uviesť, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom a prečo ide o otázku spĺňajúcu kritériá § 421 ods. 1 CSP.

44. Dovolateľ za právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi podľa neho neboli doposiaľ vyriešené, považoval otázky:

I. či zákon o cenných papieroch a jeho účel (ochrana investorov, povinnosť riadenia rizík) zakladá priame právo poškodeného voči poisťovateľovi a či samá poistenie obchodníka s cennými papiermi vykladať ako garančný mechanizmus obdobný základnému imaniu,

II. či možno v prípade, že vnútroštátne právo (vrátane § 822 a 823 OZ) neustanovuje priamy nárok poškodeného na poistné plnenie, aplikovať Smernicu 2002/47/ES a Smernicu 97/9/ES tak, aby bol poškodenému priznaný priamy nárok voči poisťovateľovi, a to buď priamo alebo prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu jeho práv,

III. či nárok na plnenie z poistení zmluvy v zmysle § 823 OZ vylučuje možnosť poškodeného uplatniť voči poisťiteľovi nárok na náhradu škody z dôvodu nevyplatenia poistného plnenia v súlade s poistnou zmluvou.

45. Dovolacie otázky v značnom rozsahu smerujú svojím obsahom k prehodnoteniu skutkových záverov odvolacieho súdu, keď dovolateľ namietal nesprávne vyhodnotenie dôkazov, nesprávne skutkové zistenia a nedostatočne zistený skutkový stav. Takto formulovaná argumentácia prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nezakladá, keďže dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť skutkových zistení súdov nižších inštancií.

46. Navyše, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch samostatných a navzájom nezávislých dôvodoch. Prvým je záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie nároku na poistné plnenie voči žalovanému poisťovateľovi. Druhým je záver, že žalobca neuniesol povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k základným predpokladom vzniku nároku na náhradu škody, najmä vo vzťahu ku konkrétnemu porušeniu povinností poistených osôb, vzniku škody a existencii príčinnej súvislosti.

47. Odvolací súd sa s uvedeným druhým dôvodom výslovne stotožnil a aproboval záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca nekonkretizoval činnosti členov predstavenstva, ktorými mala byť spôsobená škoda, nevymedzil konkrétne porušené povinnosti ani skutkové okolnosti umožňujúce posúdiť vznik škody a príčinnú súvislosť.

48. Dovolateľ však uvedený samostatný nosný dôvod rozhodnutia právne relevantným spôsobom nespochybnil. Pokiaľ aj namietal nesprávnosť uvedených záverov, robil tak prevažne polemikou so skutkovými zisteniami a hodnotením dôkazov, čo prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nezakladá.

49. Vo vzťahu k otázke aktívnej vecnej legitímácie dovolací súd len sumarizuje, že odvolací súd pri právnom posúdení veci správne vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu týkajúcej sa

výkladu § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka, osobitne z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/38/2005 a sp. zn. 4Cdo/26/2018, podľa ktorých pri poistení zodpovednosti za škodu vzniká právo na poistné plnenie poistenému, nie poškodenému, ak osobitný právny predpis neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň dospel k záveru, že z obsahu predmetnej poistnej zmluvy nemožno vyvodiť vznik priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi, keď ustanovenia osobitných zmluvných dojednaní vymedzujú rozsah poistného krytia a okruh poistných rizík, nie však vznik samostatného hmotnoprávneho oprávnenia poškodeného na priame uplatnenie nároku voči poisťovateľovi.

50. Dovolateľ formuloval tri právne otázky, o ktorých tvrdí, že neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené. Zo spôsobu ich formulácie však vyplýva, že nejde o tri samostatné právne problémy, od ktorých riešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ale o polemiku dovolateľa s právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a odvolací súd.

51. Spoločným znakom všetkých troch otázok je, že vychádzajú z právnej konštrukcie presadzovanej dovolateľom počas celého konania, podľa ktorej mu ako poškodenému vznikol priamy nárok voči poisťovateľovi na poistné plnenie z predmetnej poistnej zmluvy. Práve túto východiskovú premisu však odvolací súd neakceptoval a svoje rozhodnutie založil na opačnom právnom závere, podľa ktorého žalobca nie je nositeľom práva na poistné plnenie z predmetného poistného vzťahu a nepreukázal ani ďalšie predpoklady uplatneného nároku.

52. Prvá otázka znie „či Zákon o cenných papieroch a jeho účel (ochrana investorov, povinnosť riadenia rizík) zakladá priame právo poškodeného voči poisťovateľovi a či sa má poistenie obchodníka s cennými papiermi vykladať ako garančný mechanizmus obdobný základnému imaniu.“

53. Odvolací súd však neriešil otázku právnej povahy základného imania obchodníka s cennými papiermi, ani otázku, či poistenie predstavuje ekonomický alebo regulačný ekvivalent základného imania. Rovnako neriešil otázku systému ochrany investorov podľa zákona o cenných papieroch v rovine formulovanej dovolateľom. Napadnuté rozhodnutie bolo založené na závere, že žalobca ako poškodený nie je nositeľom priameho nároku na poistné plnenie z predmetnej poistnej zmluvy, pričom tento záver odvolací súd odvodil z právnej úpravy poistenia zodpovednosti za škodu obsiahnutej v Občianskom zákonníku a z výkladu konkrétnej poistnej zmluvy. Odvolací súd výslovne uviedol, že tvrdenie žalobcu, podľa ktorého by malo byť predmetné poistenie kvalifikované ako povinné zákonné poistenie zakladajúce priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi, nemá oporu v právnych predpisoch.

54. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že takto formulovaná otázka neumožňuje jej posúdenie v rovine výkladu konkrétnej právnej normy, keďže z jej obsahu nie je zrejmé, ktorého ustanovenia právneho predpisu (zákona o cenných papieroch) sa požadovaný výklad týka ani aký konkrétny právny problém mal byť podľa dovolateľa odvolacím súdom nesprávne vyriešený. Nemožno prehliadnuť, že otázka je vystavaná na právnych a skutkových premisách, z ktorých napadnuté rozhodnutie nevychádza. Dovolateľ totiž za východisko svojej argumentácie považuje existenciu vlastného nároku na poistné plnenie voči žalovanému, pričom práve existencia takéhoto nároku bola medzi stranami sporná a predstavovala predmet právneho posúdenia súdov nižších stupňov. Formulovaná otázka tak predpokladá správnosť právneho záveru, ktorý odvolací súd neprijal, a z tejto premisy následne vyvodzuje potrebu riešenia ďalších právnych dôsledkov.

55. Odvolací súd pritom svoje rozhodnutie nezaložil na abstraktnom posúdení možnosti poškodeného domáhať sa poistného plnenia voči poisťovateľovi, ale na posúdení konkrétneho právneho vzťahu založeného predmetnou poistnou zmluvou, jej obsahom a postavením žalobcu v rámci takto vzniknutého poistného vzťahu. Záver o nedostatku žalobcom tvrdeného nároku preto nepredstavoval riešenie všeobecnej otázky nastolenej dovolateľom, ale výsledok individuálneho právneho posúdenia práv a povinností vyplývajúcich z konkrétnej poistnej zmluvy a z právnej úpravy poistenia zodpovednosti za škodu.

56. Druhá otázka znie „či možno v prípade, že vnútroštátne právo (vrátane § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka) neustanovuje priamy nárok poškodeného na poistné plnenie, aplikovať Smernicu 2002/47/ES a Smernicu 97/9/ES tak, aby bol poškodenému priznaný priamy nárok voči poisťovateľovi, a to buď priamo alebo prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu jeho práv.“

57. Ani túto otázku nemožno považovať za právnu otázku, od ktorej riešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

58. Predovšetkým treba uviesť, že dovolateľ svoju argumentáciu opiera o smernicu Európskeho parlamentu a Rady 97/9/ES o systémoch náhrad pre investorov a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES o dohodách o finančných zárukách, pričom tvrdí, že pri aplikácii alebo eurokonformnom výklade týchto smerníc je potrebné dospieť k záveru o existencii jeho priameho nároku voči žalovanému poisťovateľovi.

59. Takto formulovaná argumentácia však nevychádza z konkrétneho normatívneho obsahu označených smerníc, pričom samotný dovolateľ ani neuvádza, ktoré konkrétne ustanovenie niektorej z uvedených smerníc malo byť odvolacím súdom nesprávne vyložené, ani nevysvetľuje, akým spôsobom z obsahu takejto normy vyplýva ním tvrdené oprávnenie poškodeného domáhať sa poistného plnenia priamo voči poisťovateľovi. Už z predmetu regulácie oboch označených smerníc pritom vyplýva, že ich účelom nie je úprava poistných vzťahov medzi poškodeným a poisťovateľom ani vytváranie priameho nároku poškodeného voči poisťovni. Smernica 97/9/ES upravuje systémy náhrad pre investorov a povinnosť členských štátov zabezpečiť ich existenciu. Smernica 2002/47/ES upravuje právny režim finančných záruk. Ani jedna z nich explicitne neupravuje postavenie poškodeného vo vzťahu k poisťovateľovi v rámci poistenia zodpovednosti za škodu.

60. Podstatnejšie však je, že dovolateľ vo svojej argumentácii nerozlišuje medzi nepriamym účinkom smernice realizovaným prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva a priamym účinkom smernice.

61. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sú vnútroštátne súdy povinné vykladať vnútroštátne právo v súlade s cieľmi a účelom smernice (Von Colson, C-14/83; Marleasing, C-106/89). Predmetom aplikácie však aj v takom prípade zostáva vnútroštátna právna norma. Eurokonformný výklad preto nepredstavuje oprávnenie vnútroštátneho súdu vytvoriť nové subjektívne právo, ktoré nemá oporu vo vnútroštátnom právnom poriadku.

62. Z dovolacej argumentácie však vyplýva, že dovolateľ v skutočnosti nežiada výklad vnútroštátnej normy vo svetle smernice, ale priznanie nároku, ktorý má byť odvodený priamo z cieľov a účelu smerníc samotných. Takáto konštrukcia sa už svojou povahou približuje priamemu účinku smernice. Tu je potrebné poukázať na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi a nemožno sa jej dovolávať voči súkromnej osobe. Tento záver bol výslovne potvrdený najmä v rozsudkoch Marshall (152/84) a Faccini Dori (C-91/92), ktorého aplikácie sa paradoxne samotný dovolateľ domáha. Vo veci C-91/92 išlo pritom o skutkovo odlišný, avšak z hľadiska účinkov smerníc obdobný problém. Žalobkyňa sa vo vzťahu k súkromnému subjektu dovolávala práv, ktoré jej mali vyplývať z netransponovanej smernice. Súdny dvor výslovne odmietol možnosť odvodiť zo smernice povinnosť súkromnej osoby a zdôraznil, že rozšírenie účinkov smernice tak, aby sama osebe zakladala povinnosti jednotlivcom, by znamenalo priznať smernici účinok, ktorý jej Zmluva o fungovaní Európskej únie nepriznáva. Právny záver, ku ktorému smeruje dovolateľ, by však mal práve takýto následok.

63. Ak by totiž mal byť žalovaný ako súkromná poisťovňa zaviazaný na plnenie voči žalobcovi len na základe právneho následku odvodeného zo smernice, išlo by materiálne o uloženie povinnosti súkromnému subjektu na základe smernice samotnej. Takýto výsledok by predstavoval horizontálny priamy účinok smernice, ktorý judikatúra Súdneho dvora Európskej únie dlhodobo a konzistentne

odmieta.

64. Pochybenie dovolacej argumentácie preto nespočíva iba v tom, že neidentifikuje konkrétne ustanovenie smernice, ale predovšetkým v tom, že zamieňa eurokonformný výklad s priamym účinkom smernice a z existencie smerníc bez ďalšieho vyvodzuje vznik subjektívneho práva voči súkromnoprávnemu subjektu. Za týchto okolností nemožno z označených smerníc odvodiť dovolateľom tvrdený právny následok a druhá otázka preto nevytvára priestor pre formulovanie právneho záveru, na ktorom by mohlo byť založené odlišné rozhodnutie vo veci. Dovolací súd tu zdôrazňuje, že dovolateľ sa síce formálne dovoláva eurokonformného výkladu, avšak právny následok, ktorého sa domáha, nezodpovedá nepriamemu účinku smernice, ale účinku priamemu.

65. Dovolateľ ako tretiu formuloval otázku „či ustanovenie § 823 Občianskeho zákonníka vylučuje nárok poškodeného na náhradu škody voči poisťovni.“

66. Takto formulovaná otázka nespĺňa predpoklady prípustnosti dovolania už preto, že nezodpovedá právnemu problému, ktorý bol predmetom konania a ktorý odvolací súd riešil.

67. Z jej formulácie i z dovolacej argumentácie vyplýva, že dovolateľ za rozhodujúci právny problém považuje výklad § 823 Občianskeho zákonníka a otázku, či toto ustanovenie bráni tomu, aby sa žalobca domáhal poistného plnenia priamo voči žalovanému poisťovateľovi. Takto formulované východisko však nevystihuje dôvody, na ktorých súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutie.

68. Odvolací súd totiž nevychádzal z predpokladu, že žalobca je subjektom, ktorému podľa poistnej zmluvy vzniklo právo na poistné plnenie, avšak tomuto právu bráni uplatnenie § 823 Občianskeho zákonníka. Naopak, podstatou jeho právneho posúdenia bol záver, že žalobca nie je subjektom, ktorému poistná zmluva priznáva postavenie nositeľa nároku na poistné plnenie v súvislosti s poistnou udalosťou, z ktorej odvodzuje svoj nárok.

69. Právna argumentácia dovolateľa je postavená na odlišnom predpoklade. Dovolateľ z obsahu poistnej zmluvy vyvodzuje, že keďže sa poistné krytie vzťahovalo aj na spoločnosti zaradené do skupiny spoločností poisťníka, prípadne na spoločnosti uvedené v prílohách poistnej zmluvy, vzniklo mu tým zároveň postavenie subjektu oprávneného domáhať sa poistného plnenia vo vlastnom mene za škodu spôsobenú poistenými osobami. Takýto záver však zo skutkových zistení, z ktorých vychádzali súdy nižších stupňov, nevyplyva.

70. Zo zisteného obsahu poistnej zmluvy vyplýva, že predmetom poistenia bola zodpovednosť konkrétne vymedzených fyzických osôb vykonávajúcich funkciu členov predstavenstva, členov dozorných rád, konateľov alebo prokuristov subjektov zahrnutých do poistného programu. Rozšírenie poistného programu na dcérske spoločnosti alebo ďalšie spoločnosti uvedené v zmluve preto predstavovalo rozšírenie okruhu subjektov, v rámci ktorých mohli pôsobiť poistené osoby, prípadne rozšírenie okruhu poistných rizík, na ktoré sa poistné krytie vzťahovalo. Z tejto skutočnosti však bez ďalšieho nevyplyva, že každá spoločnosť zahrnutá do poistného programu sa zároveň stala subjektom oprávneným požadovať poistné plnenie za akékoľvek porušenie povinností poistenými osobami iného subjektu zahrnutého do rovnakého poistného programu.

71. Poistná zmluva podľa skutkových zistení súdov nižších inštancií vytvárala poistnú ochranu pre osoby vykonávajúce určité funkcie v rámci vymedzeného okruhu spoločností. Dovolateľ však z tejto okolnosti vyvodzuje ďalší právny následok, a to vznik vlastného priameho nároku spoločnosti voči poisťovateľovi za škodu spôsobenú poistenými osobami iného subjektu. Takýto právny následok však zo samotného rozšírenia poistného programu na viaceré spoločnosti automaticky nevyplyva. Dovolateľ nerozlišuje medzi okruhom subjektov, ktorých činnosť alebo orgány boli poistnou zmluvou zahrnuté do poistného krytia, a okruhom subjektov, ktorým poistná zmluva priznáva oprávnenie domáhať sa poistného plnenia vo vlastnom mene.

72. Skutočnosť, že určitá spoločnosť bola zahrnutá do poistného programu, ešte sama osebe

neznamená, že jej vzniklo samostatné oprávnenie vo vzťahu ku každej poistnej udalosti krytej touto zmluvou. Takýto záver by bolo možné prijať len v prípade, ak by vyplýval z konkrétneho obsahu poistnej zmluvy alebo z príslušnej právnej úpravy. Práve existenciu takéhoto skutkového a právneho základu však súdy nižších stupňov po vykonanom dokazovaní nezistili.

73. Za tejto situácie nemožno súhlasiť s východiskom tretej otázky, podľa ktorého je rozhodujúcim problémom výlučne výklad § 823 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie totiž rieši otázku postavenia poškodeného vo vzťahu k poisťovateľovi v rámci poistenia zodpovednosti za škodu. V prejednávanej veci však súdy nižších stupňov dospeli už v predchádzajúcom kroku právneho posúdenia k záveru, že žalobca nepreukázal také právne postavenie podľa poistnej zmluvy, z ktorého by bolo možné odvodiť ním tvrdené oprávnenie voči žalovanému, a to s oporou v existujúcej judikatúre najvyššieho súdu, od ktorej nemá dovolací senát vo veci prejednávanej dôvod odchyliť sa.

74. Právna otázka je tak opätovne vystavaná na predpoklade správnosti vlastnej právnej konštrukcie dovolateľa, podľa ktorej žalobca nadobudol postavenie subjektu oprávneného domáhať sa poistného plnenia vo vlastnom mene. Keďže práve tento predpoklad bol súdmi nižších stupňov odmietnutý, otázka nevychádza z právneho základu napadnutého rozhodnutia a ani v tejto časti neotvára kľúčový právny problém, od ktorého riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

75. Za týchto okolností tretia otázka formulovaná dovolateľom nepredstavuje právnu otázku, od ktorej riešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ale iba nesúhlas dovolateľa s právnym záverom, ku ktorému odvolací súdospel. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP preto založiť nemôže.

76. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, ako ani nie je daná prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

77. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.